

«من فقط باید از این خراب شده فرار کنم» شاید این جمله را از برخی از افرادی که تمام فکر و ذهن خود را به مهاجرت از کشور اختصاص داده‌اند، شنیده باشید و البته به عنوان یک ایرانی از این نوع بی‌احترامی به سرزمین مادری ناراحت شده باشید. واقعیت این است که مهاجرت از کشور مختص جامعه ایرانی نیست و حتی در جوامع غربی و شرقی که اتفاقاً مقصد بسیاری از مهاجران ایرانی است هم این موضوع جریان دارد. رفتن و رسیدن به مدینه فاضله شاید یکی از سنت‌های همیشگی بشر باشد، با این حال از آنجایی که به قول معروف آواز دهل شنیدن از دور خوش است، در بسیاری از موارد افراد بعد از رسیدن به مقصد مورد نظر دچار شریاطی می‌شوند که به افسردگی بعد از ورود به جامعه جدید طبیعتاً دلتنگ خانواده، فرهنگ و جامعه قبلی خود می‌شود، از سوی دیگر مواجه‌شدن با واقعیت متفاوت با آن چیزی که در آرزوهای خود تصور کرده‌بود دچار دلسردی و افسردگی می‌شود که در این شرایط نیاز به مشاوره روانی بیش از پیش احساس می‌شود. به منظور بررسی شرایطی که موجب میل به مهاجرت می‌شود و شرایطی روحی و روانی افراد بعد از مهاجرت به سراغ رضا پورحسین روانشناس رفته‌ایم و در گفت وگو با وی این مسئله را مورد بررسی بیشتر قرار داده‌ایم که در ادامه متن آن گفت وگو ارائه می‌شود.

■ ■ ■

از نظر روانشناسی چه عواملی موجب می‌شود که افراد میل به مهاجرت پیدا می‌کنند؟

اصل مهاجرت محل اشکال نیست، انگیزه‌ها و اهداف آن مهم است؛ انگیزه‌هایی که منجر به مهاجرت می‌شوند. در اینجا مهاجرت به معنای ترک وطن و تابعیت کشور دوم است. عده‌ای کشور خود را برای همیشه ترک می‌کنند و جمع دیگری در فواصل دور در رفت و آمد هستند. همه این تفاوت‌ها در چگونگی کیفیت و ساکن شدن مهاجران اهمیت دارد؛ مثلاً اگر کسی جلای وطن و از سرزمین خود اراضی کند، با کسی که در کشور دیگری زندگی می‌کند، اما همچنان به دلایل مختلف به آن رفت و آمد می‌کند، متفاوت است.

دلایل اینکه برخی از افراد به نوعی مهاجرت را مهم‌ترین هدف زندگی خود می‌دانند، چیست؟

اگر بخواهیم از انگیزه‌های عمیق مهاجران صحبت کنیم، باید به صورت پدیدارشناسانه و با مصاحبه عمیق، قصداساسی آنان را بشناسیم و تحلیل کنیم. در غیر این صورت قضاوت ما ممکن است بابت و قصد مهاجران یکمان نباشد، اما آنچه ملاحظات ما نشان می‌دهد، کسانی که بدون دلایل تحصیلی، قضایی و امنیتی مثل تبعید، وطن‌خود را ترک می‌کنند، عموماً

جامعه

سرویس اجتماعی ۹۰۸۸۹۸۴۰

رضا پورحسین در گفت و گو با «جوان» مطرح کرد

ترسیم واقعی ایران، گرایش به مهاجرت را کاهش می‌دهد

خوبی از هویت خواهم داشت، اما اگر در این مثال، بدانم الان چه کاره هستم و مختصات من چیست، اما به دلایل اقتصادی و اجتماعی نتوانم مختصات آینده خود را ترسیم کنم، من احساس بی‌هویتی در آینده می‌کنم. دلیل آن، این است که مختصات خود را در آینده نمی‌دانم. نمی‌دانم آیا می‌توانم ازدواج کنم؟ آیا می‌توانم مسکن داشته باشم؟ آیا می‌توانم شغل داشته باشم؟ آیا می‌توانم از آزادی‌های فردی توأم با هنجارهای اجتماعی برخوردار باشم؟

طبیعی است اگر من نتوانم برای هویت آینده یا مختصات آینده خود پاسخی پیدا کنم، ممکن است به جای دیگر یا به کشوری دیگر فکر کنم. فکر رفتن عموماً از فکر نماندن و نتوانستن شروع می‌شود، البته نقش رسانه‌ها را در برجسته کردن نیازها،

بزرگ‌نمایی مشکلات داخلی و ترسیم ایده‌ال و غیرواقعی از کشورهای دیگر به ویژه کشورهای غربی، نباید نادیده گرفت. به لحاظ موضوعی نیز می‌توان هویت فعلی و هویت آینده را مانند هویت دینی، انقلابی، سرزمینی، فردی، قومی، مذهبی، اجتماعی، فرهنگی و وطنی، همه این هویتها ممکن است در یک نفر جمع باشند و گاهی نیز یکی دو هویت برجسته‌تر از جمع‌های دیگر باشند. اگر بخواهیم نامی برای هویت جامع انتخاب کنیم بهتر است از ترکیب «هویت ایرانی اسلامی» استفاده کنیم.

نتیجه هویت چیست؟

نتیجه هویت نوعی «احساس تعلق» است؛ تعلق خوبی از هویت خواهم داشت، اما اگر در این مثال، بدانم الان چه کاره هستم و مختصات من چیست، اما به دلایل اقتصادی و اجتماعی نتوانم مختصات آینده خود را ترسیم کنم، من احساس بی‌هویتی در آینده می‌کنم. دلیل آن، این است که مختصات خود را در آینده نمی‌دانم. نمی‌دانم آیا می‌توانم ازدواج کنم؟ آیا می‌توانم مسکن داشته باشم؟ آیا می‌توانم شغل داشته باشم؟ آیا می‌توانم از آزادی‌های فردی توأم با هنجارهای اجتماعی برخوردار باشم؟

طبیعی است اگر من نتوانم برای هویت آینده یا مختصات آینده خود پاسخی پیدا کنم، ممکن است به جای دیگر یا به کشوری دیگر فکر کنم. فکر رفتن عموماً از فکر نماندن و نتوانستن شروع می‌شود، البته نقش رسانه‌ها را در برجسته کردن نیازها، بزرگ‌نمایی مشکلات داخلی و ترسیم ایده‌ال و غیرواقعی از کشورهای دیگر به ویژه کشورهای غربی، نباید نادیده گرفت. به لحاظ موضوعی نیز می‌توان هویت فعلی و هویت آینده را مانند هویت دینی، انقلابی، سرزمینی، فردی، قومی، مذهبی، اجتماعی، فرهنگی و وطنی، همه این هویتها ممکن است در یک نفر جمع باشند و گاهی نیز یکی دو هویت برجسته‌تر از جمع‌های دیگر باشند. اگر بخواهیم نامی برای هویت جامع انتخاب کنیم بهتر است از ترکیب «هویت ایرانی اسلامی» استفاده کنیم.

نتیجه هویت چیست؟

نتیجه هویت نوعی «احساس تعلق» است؛ تعلق

رشد شیوع کرونا با شیب ملایم

جوان

روزنامه جوان | شماره ۶۷۱۸

بدون اینکه بخواهیم به انگیزه‌های خیلی فردی توجه کنیم، می‌توانیم یک‌پس بینی کنیم که هویت و تعلق کسانی که به راحتی مهاجرت می‌کنند و در این خصوص تحت فشاری هم برای ترک وطن نیستند؛ تعلق سرزمینی و تعلق به مؤلفه‌های هویتی مثل زبان، مرز و اقلیم در آنان کاهش یافته‌است

جالب است که آنها نیز محترمانه به من می‌فهماند که تو متعلق به ما نیستی؛ این احساس نوعی غم غربت نمونه‌ها، گاهی افراد بین تعلقات سرزمینی و فرهنگی از یک سو و تحمل فرهنگ دیگری در یک حالت متعارض قرار می‌گیرند که این حالت نوعی احساس گناه را به آنها تحمیل می‌کند. می‌دانیم که احساس گناه در اثر خط نخوردن پیوند عاطفی خویش با وطن، انواع اختلالات عاطفی را بروز می‌دهد. در این خصوص باید آنها را به آمدن به وطن دعوت کرد و آغوش خود را برای آنان باز کرد.

در شرایطی که برخی به دنبال مهاجرت در هر صورتی هستند، چه باید کرد؟

برای برون‌رفت از این مشکل، دولت‌ها و رسانه‌های داخلی باید بر فرصت‌ها و ویژگی‌های سرزمینی و البته ایجاد شرایطی که شهروندان بدانند میزان نسبی انسان افزایش پیدا می‌کند، مثلاً هویت اجتماعی و سرزمینی، تعلق اجتماعی و وطنی فرد را پدیدار می‌کند و ارتقا می‌بخشد. همانطور که هویت دینی باعث افزایش تعلق دینی خواهد شد.

در اینجا وقتی فردی مهاجرت می‌کند از نظر هویتی چه وضعیتی دارد؟

بدون اینکه بخواهیم به انگیزه‌های خیلی فردی توجه کنیم، می‌توانیم پیش‌بینی کنیم که هویت و تعلق کسانی که به راحتی مهاجرت می‌کنند و در این خصوص تحت هیچ فشاری هم برای ترک وطن نیستند؛ تعلق سرزمینی و تعلق به مؤلفه‌های هویتی مثل زبان، مرز و اقلیم در آنان کاهش یافته‌است؛ نمونه‌هایی وجود دارد که تحت دنیای ترسیم شده رسانه‌ای احساس کرده‌اند که با مهاجرت به یک اتوپیا و مدینه فاضله‌ای می‌رسند، اما وقتی برای مدتی بین آنان زندگی می‌کنند، کم‌کم احساسات و پیوندهای عاطفی بین خود و سرزمین و نیز فرور پختن دنیای ترسیم‌شده در مقابل دنیای عینی، آنان را به ورطه پشیمانی و فکر بازگشت می‌اندازد.

به نظر من ترسیم واقعی از کشور، توجه به وجوه منفی و مثبت به معنای واقع‌نگری و امیدآفرینی و توجه به مؤلفه‌های هویت و تعلق سرزمینی به میزان زیادی گرایش به مهاجرت را می‌دهد. به هر شکل ما نباید پیوند عاطفی افراد جامعه را با هویت ایرانی اسلامی کاهش دهیم. در این مسیر هر گونه واگرایی، قطعی‌سازی جامعه و گسترش شرایط بااقتصادی سونیسی «من در آینده به ویژه در آینده جوانان می‌تواند اما ته قضایه این است که من به اینجا تعلق ندارم و

شده‌است. با این حال این تغییرات و افزایش و کاهش موارد با جمعیت ۸۵ میلیونی جامعه طبیعی است. فعلاً انتظار نداریم که وارد بیک جدید شویم.»
وی با بیان اینکه افزایش مواردی که در کرونا رخ داده‌است، جدی نیست، می‌گوید: «اینطور نیست که بگوییم ورودی‌هایم به طور جدی بالا رفته یا بستری‌هایمان به طور چشمگیری افزایش یافته‌است. ما روزانه آمار مراجعان کرونا به بیمارستان‌هایمان را داریم و در این زمینه افزایش جدی نداشتیم و بستری‌های جدی اتفاق نیفتاده‌است، بنابراین فعلاً پیش‌بینی از اینکه بخواهیم وارد بیک موج جدید شویم یا افزایش جدی داشته‌باشیم، نداریم. مگر اینکه اتفاق جدیدی رخ دهد. به عنوان مثال جیش جدیدی در ویروس رخ دهد که تا به امروز خدا را شکر چنین موردی نداشتیم.»

از نگاه کریمی تغییرات در آمار در کشوری که ۸۵ میلیون جمعیت دارد، طبیعی است. آنچه اهمیت دارد، سیر و روند کروناست. سیر کرونا طی حدود یک هفته و ۱۰ روز گذشته، به صورت مداوم افزایش پاینده نبوده‌است و آمار بالا و پایین داشته‌است. بر این اساس فعلاً از نظر کرونا انتظار بروز مشکل جدی نداریم. در این حال بیمارستان‌های ما آمادگی کامل برای ارائه خدمت دارند.

وی در عین حال تأکید می‌کند: «در کشور ۱۵۶ هزار تخت بیمارستانی داریم و اکنون تعداد موارد اصلاً قابل‌مقایسه با امکانات‌مان نیست و خدمت‌رسانی به خوبی قابل انجام است. باید توجه کرد که ما در یک‌های دشوار کرونا از پس خدمت‌رسانی برآمدم و اکنون که شرایط بسیار بهتر است.»

■ احتیاط شرط عقل است

با تمام اینها گاهی به رفتار ویروس کرونا طی دو، سه سال اخیر نشان می‌دهد خیلی نمی‌توان عملکرد این ویروس را پیش‌بینی کرد و نسبت به آن مطمئن بود. راهکار عاقلانه‌تر رعایت شیوه‌نامه‌ها، تزریق دوز یادآور واکسن و برخوردی محتاطانه‌تر با ویروسی است که همچنان در دنیا تر کتازی می‌کند و در کشور خود ما هم ۱۴۴ هزار و ۹۵۶ خانواده عزادار شدند.

مسئولیت اجتماعی

حسین سروقامت

۸۱۴

غرب در ایران نفوذی دارد؟ اگر آری، این به معنای تفکر وارداتی است یا نه؛ رسماً در دستگاه‌های مختلف نفوذ کرده‌اند؟

دکتر مهدی گلشنی، نظریه‌پرداز علم توحیدی معتقد است غرب اشخاص را تک‌تک انتخاب کرده، در مراکز حساس به کار می‌گمارد:

«وقتی جاده‌ای را می‌کشیدند، دو طرح ابتکاری و بدیع وجود داشت که خیلی صرفه‌جویانه بود. رئیس وقت دانشگاه شریف آنها را از راج داد به دانشکده برق؛ یکی از اساتید برجسته دانشگاه گفت این دو طرح باید به صورت ملی اجرا شوند. آنها را فرستادند برای معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور؛ آیا اصلاً طرح‌ها دیده شده، مختصرع آنها با هفت، هشت اختراع ترفیعی گرفت؟ نه؛ می‌دانید چرا؟ چون مقاله ISI نداشت!

شاید بپرسید چه کسی جلوی اجرایی‌شدن آنها را گرفت؟ یک آدم کم‌سواد در معاونت!»

دوستان! علاج واقعه، لاقلاً بعد از وقوع کنیم…

کبری فرشیچی

فرصت‌سوزی جمعیتی بایی‌مهری بودجه‌ای

نرخ رشد جمعیت در کشورمان کاهش ۵۰ درصدی داشته‌است با وجود این نه در سال جاری و نه در سال آینده بودجه مناسبی برای اجرای طرح جوانی جمعیت اختصاص نیافته‌است.

بر اساس بررسی‌ها نرخ رشد جمعیت از سال ۱۳۶۵ تا سال ۱۳۸۵ و به ۲۰ سال از ۳/۹ به ۱/۶ و از سال ۱۳۸۵ تا سال ۱۴۰۰ نیز این نرخ طی ۱۵ سال ۱/۶ کاهش یافته‌است که این اتفاق تقریباً در دنیا بی‌سابقه است. بر اساس آمار طی پنج سال این آمار از ۱/۲ به حدود ۰/۶ رسیده‌است. این یعنی در بازه‌ای پنج ساله، نرخ رشد جمعیت کشور ۵۰ درصد کاهش یافته‌است. در واقع در سال ۱۳۹۵ تعداد مولودید در کشور یک میلیون و ۵۲۸ هزار تن بود که این آمار در سال ۱۴۰۰ به یک میلیون و ۱۱۹ هزار تن کاهش یافته‌است. از سوی دیگر نرخ باروری کلی در سال ۱۳۹۵ عدد ۲/۱۲ بوده‌است که در سال ۱۳۹۹ به ۱/۵۶ کاهش یافته‌است. از ابتدای اسال گذشته تا پایان دی ماه، ۸۹۳ هزار و ۷۷۶ تولد ثبت شده‌است که آمار نشان می‌دهد در مدت مشابه در سال جاری این رقم ۴/۶ درصد کاهش یافته‌است. از طرفی در ۱۰ ماه نخست سال گذشته ۳۴۷ هزار و ۴۰۶ مرگ به ثبت رسیده‌است که در مدت مشابه در سال جاری ۲۵ درصد کاهش یافته‌است. این شرایط موجب‌شده تا کشورمان که تا سال ۱۳۹۴ در زمره کشورهای جوان بوده در کمتر از ۳۰ سال آینده در دسته کشورهای با جمعیت سالنورده قرار بگیرد و ۲۱/۲ درصد جمعیت را سالمندان بالای ۶۰سال تشکیل خواهند داد.

پیش‌بینی می‌شود رشد جمعیت کشور در سال ۱۴۰۵ برابر با ۰،۲/۱ در سال ۱۴۱۰ برابر با ۰،۱/۵ و در سال ۱۴۱۵ به ۰/۴ کاهش یابد. مطابق پیش‌بینی‌ها از سال ۱۴۲۰ به بعد رشد جمعیت ایران منفی خواهد شد. از همه بدتر اینکه در دولت سیزدهم هم با وجود تصویب و ابلاغ قانون جوانی جمعیت، آمار‌های جمعیتی اصلاح نشد و همچنان بودجه دولتی برای اجرای این قانون اختصاص داده نشده‌است. سال اول اجرای قانون در سال ۱۴۰۱ بدین منظور ۱۰ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان تخصیص بودجه در نظر گرفته‌شد. که سازمان برنامه و بودجه مدعی شد ۶ هزار میلیارد را محقق کرده در حالی که اینچنین نیست حق اولاد و عالته‌مندی را به حساب جوانی جمعیت ثبت کردند. بنابراین از ۱۰ هزار میلیارد تومان هیچ بودجه‌ای تخصیص نیافته‌است. در بودجه ۱۴۰۲ و هم در حالی که ادعا می‌شود ۱۸ هزار میلیارد تومان برای اجرای قانون جوانی جمعیت در نظر گرفته شده‌است، اما اگر مواردی همچون حق اولاد و عالته‌مندی را از این بودجه حذف کنیم، در می‌یابیم، در عمل ۷/۵ هزار میلیارد تومان بودجه برای اجرای قانون جوانی جمعیت در نظر گرفته شده‌است.

این در حالی است که تنها سه، چهار سال فرصت برای اصلاح هرم سنی جمعیت باقی مانده و در صورت بی‌توجهی به مسئله جمعیت و اختصاص بودجه لازم برای اجرای قانون جوانی جمعیت هم اعتماد عمومی نسبت به اجرای قانون جوانی جمعیت را از دست می‌دهیم و هم دیگر فرصتی برای بازسازی هرم سنی جامعه وجود ندارد.

یادداشت

سلام بر شما مخاطبان همیشگی «جوان» این ستون متعلق به شماست. دلگوه‌های شما عزیزان را از طریق شبکه‌های اجتماعی با شماره ۰۹۱۹۰۹۶۵۳۰ یا تلفن: ۸۸۶۹۸۴۴۸ پدراوشنواهنستیم. در نظر داشته‌باشید این ستون را مسئولان و مدیران باحساسیت ویزه‌می‌خوانند.

اسکن کنید

■ شهروند – خوزستان: وزارت بهداشت غربالگری دوران بارداری را ضروری می‌داند که مادران باردار در دوران بارداری انجام دهند. تعداد آزمایشگاه‌هایی که در استان خوزستان غربالگری می‌کنند خیلی کم است و جوابگوی مراجعه‌کنندگان نیست. در شهر بهبهان هم یک مرکز غربالگری وجود دارد که بیشتر پزشکان هم مراجعه‌کنندگان را به این آزمایشگاه ارجاع می‌دهند هزینه غربالگری در این آزمایشگاه ۴ میلیون تومان است، با توجه به شعارهای دولت در مورد رشد جمعیت و برچیدن مشکلات فرزندآوری، هزینه ۴ میلیون تومانی برای یک غربالگری از عهده بسیاری از خانواده‌ها بر نمی‌آید. شنیده شده‌است که این مرکز غربالگری هم متعلق به یکی از استانداران سابق استان است. از وزارت بهداشت و علوم پزشکی استان تقاضای کمک که تعداد این آزمایشگاه‌های غربالگری را در سطح استان زیاد کنند و همچنین هزینه‌های غربالگری را کاهش دهند تا همه بتوانند از این مراکز استفاده کنند.

خبر کوتاه

■ مدیر عامل شرکت متروی تهران گفت: در هفته پایانی سال جاری، ایستگاه‌های میدان شهدای هفتم‌تیر (تقاطع‌ی با خط یک)، میدان حضرت و بعصر (عج) (تقاطع‌ی با خط ۳)، بوستان لاله و خیابان کارگر همگی در خط ۶ به همراه ایستگاه شهید دادمان و ورودی سوم ایستگاه مدافعان سلامت در خط ۷ افتتاح خواهند شد.

■ فرایند ثبت‌سفارش و خرید اینترنتی کتاب‌های درسی سال تحصیلی ۱۴۰۲–۱۴۰۳ از ۲۷ فروردین ماه ۱۴۰۲ آغاز می‌شود و تا شهرورامه ادامه خواهد داشت.

■ مدیر عامل سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهر تهران گفت: ۹ روز دیگر مهلت مالکان ساختمان‌های نایمن تمام می‌شود و بعد از آن دادستانی ورود و بر اساس قانون با آنها برخورد می‌کند.